

Van ‘kooperaasje’ tot erkende aspirant opleidingsschool

Afgelopen november werd opleidingsschool Openbaar Primair Onderwijs Fryslân erkend als aspirant opleidingsschool, vertelt Jantine Kuijpers, directeur van de Academie Primair Onderwijs NHL Stenden Hogeschool. Hiermee kan het Friese samenwerkingsverband ‘De kooperaasje’ – vrij vertaald als ‘coöperatie’ – de samenwerking de komende jaren fors intensiveren en professionaliseren. Of, zoals Jantine Kuijpers het zegt: “In plaats van ‘samen begeleiden’ gaan we ‘samen opleiden’.”

De regio bouwt namelijk voort op een samenwerking die al in 2005 begon met de oprichting van ‘De Kooperaasje’, een samenwerkingsverband waarbij alle besturen van het openbaar basisonderwijs in Friesland zijn aangesloten. “Je zou het een opleidingsschool *light* kunnen noemen”, zegt Kuijpers. “Ieder schoolbestuur leverde één contactpersoon, die samen met een contactpersoon van de pabo een duo vormde. Dat duo zorgde voor de acquisitie van stageplaatsen binnen het betreffende bestuur, en regelde de begeleiding van studenten en van mentoren.”

Geleidelijke opbouw

De wens om de samenwerking te intensiveren tot ‘samen opleiden’, leidde in 2014 tot een pilot met drie schoolbesturen. De ervaringen waren positief en enthousiasmerend, en toen de mogelijkheid zich voordeed, ging het partnerschap op voor erkenning als aspirant opleidingsschool, een wens die afgelopen november werd gehonoreerd. Kuijpers: “We willen dat alle openbare basisscholen in Friesland in het partnerschap participeren, maar we kiezen voor een geleidelijke opbouw. Op dit moment doen er vijf schoolbesturen mee, en in 2020 zullen alle besturen – op dit moment zijn het er negen – deel uitmaken van het partnerschap.”

Het partnerschap maakt onderscheid in kernscholen en netwerkscholen. Eén van de uitdagingen de komende tijd is om de verbinding tussen kernscholen en netwerkscholen goed vorm te geven, vertelt Kuijpers. “Het is niet de bedoeling om daarbij te komen tot een ‘one size fits all’ constructie, maar we gaan bij elk bestuur kijken hoe dat het beste kan worden vormgegeven.”

Onderwijsteams

Op dit moment zijn er acht kernscholen, of eigenlijk vier kernscholen en vier onderwijsteams. “In sommige krimpgebieden vormen meerdere basisscholen samen één onderwijsteam”, legt Kuijpers uit. “Omdat wij studenten willen opleiden voor de regio, hebben we ervoor gekozen om ook vier onderwijsteams als ‘kernschool’ te benoemen. Leerkrachten, maar dus ook studenten, werken hier bovenschools. Dit is iets nieuws, dus we moeten zelf uitvinden hoe we het samen opleiden hier het beste kunnen vormgeven. Dat proces kost vanzelfsprekend meer tijd en inspanning dan op de grote kernscholen.”

Uitdagingen

Twee andere onderwerpen die de komende jaren aandacht vragen zijn ‘onderzoek’ en ‘inductie’, vertelt Kuijpers. “We willen onderzoek op een goede manier in het samen opleiden positioneren, zodat er in de kernscholen echt sprake is van leerwerkgemeenschappen. Verder vraagt de inductie van startende leraren aandacht, omdat dit als gevolg van het lerarentekort in de knel dreigt te komen. Er is in scholen soms gewoon te weinig tijd om beginnende leerkrachten goed te begeleiden. Het lerarentekort brengt overigens sowieso uitdagingen met zich mee, temeer daar het in sommige gebieden samengaat met krimp. Het is zaak dat we, ondanks alle zorgen en onrust die dit teweegbrengt, onze aandacht volledig blijven richten op de verdere ontwikkeling van het samen opleiden. Tegelijkertijd biedt het samen opleiden ook kansen om de krachten te bundelen en de problemen samen aan te pakken.”